

flinken jagerslust, pleit niettemin voor behoud en bescherming van al onze in 't wild levende dieren. Enkele feiten kunnen we verbeteren. 18 Maart is niet de vroegste datum voor het eerste Kievietsei en de kemphaantjes paren druk op de kampplaats. Maar dat zijn kleinigheden. Den grondtoon van het boek vind ik op pagina 36 in de eenvoudige ellips „Onbeschrijfelijke genieting”. Aandacht verdient de bewering van den schrijver, dat de korhoenders de toploten en knoppen der naaldboomen ongemoeid laten. Ook het laatste hoofdstuk „Alarm” bevat veel behartigenswaardig en in het belang van de jacht en in het belang van onze fauna. JAC. P. TH.

Dr. H. W. DOORNINK: *Het Menschelijk Lichaam*. Leerboek voor Gymnasia, Hoogere Burgerscholen, Lycea en Kweekscholen. 152 pp. 150 illustraties. Groningen. J. B. Wolters. Ingen. f 1.90, geb. f 2.25.

Een eenvoudig, overzichtelijk, duidelijk, uitmuntend en overvloedig geïllustreerd boek, dat stellig een goede plaats zal veroveren en handhaven naast andere dergelijke boeken. JAC. P. TH.

Dr. S. C. BOKHORST: *Leerboek der Scheikunde ten dienste van Hoogere Burgerscholen, Gymnasia en Lycea*. Twee deelen. Prijs ieder ingen. f 2.25, geb. f 2.50. Groningen. J. B. Wolters.

In dit leerboek wordt in het bijzonder de nadruk gelegd op de zelfwerkzaamheid der leerlingen. Het steunt op een ervaring van meer dan tien jaren. Dr. Bokhorst is een der eerste voorstanders van de daltoniseering bij het onderwijs, zijn leerboek wijst dan ook sterk in deze richting. Historie en techniek zijn er ook op aangename wijze in verwerkt. Met verlangen zien wij het derde deel, de Organische Scheikunde, tegemoet. JAC. P. TH.

VRIJE WANDELING: *Lijst van Landgoederen*, welke zijn gerangschikt onder de Natuurschoonwet 1928 en de voorwaarden, waarop zij voor het publiek zijn opengesteld; met provinciekaartjes, welke hun ligging bepalen; uitgave S. W. Melchior, Amersfoort. Prijs f 0.50.

Het zal velen plezier doen dit werkje te zien verschijnen, daar het ongetwijfeld voorziet in een behoefte, nu tegenwoordig telkens in dagbladen verschijnende berichten van openstelling van landgoederen bij de natuurvrienden en wandelaars het verlangen wekken, die te gaan opzoeken. J. Hs.

J. GODEFROY. *Het Aquarium*. Serie-uitgave „Weten en Kunnen”. Uitg. N.V. Mij. Kosmos, Amsterdam f 0.75.

Bouw, inrichting en bevolking van het aquarium wordt in dit boekje van 56 bladzijdes behandeld, en verbazend veel staat er in! Zoowel aanwijzingen voor het zelf vervaardigen, als voor het aanschaffen van het aquarium, het inrichten, bodembedekking, bezetten met planten en dieren, voederen, worden uit eigen ervaring op beknopte en besliste wijze duidelijk opgegeven.

Een zeer groot aantal mogelijke — en niet mogelijke — aquariumbewoners, planten en dieren worden getoetst op hun bruikbaarheid voor het aquarium en zowel inheemsche als tropische visschen en waterplanten, maar ook insecten, slakken, kikkers en salamanders soort voor soort beschreven en afgebeeld. De afbeeldingen zijn het merkwaardigste deel van het boekje: 103 figuren staan er in, alle even keurige en fijn afgewerkte pentteekeningen van den schrijver zelf. Oudere lezers van D. L. N. zal dit niet verwonderen, die kennen den heer Godefroy als pentteekenaar van zijn bijdragen in vroegere jaargangen van ons tijdschrift. J. Hs.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Vogels in Groningen. In het laatst van Mei j.l. ging ik een loopje doen ten noorden der stad Groningen de weg op naar Noordwolde. Even Noorderhoogebrug voorbij zijnde, 'n gehucht vlak bij de stad, of ik hoorde al uit de verte het liedje van den rietvink. Hiermee zij bedoeld de rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*), doch in de prov. Groningen staat het beter

bekend onder den naam „rietvinkje”. Ik kwam voorbij slooten met nog vrij veel oude rietbestand van 't vorige jaar en van tusschen deze oude bruine rietstengels weerklonk het zuivere liedje van het rietvinkje. Het lied van dit vogeltje is vol getjokkel, trillertjes, aanhalen en intervals kortom het lied is zeer rijk aan eene groote massa van tonen. Zoo maar in schuinen stand zich vasthoudend aan eenen rietstengel, ontrolt dat kleine keeltje een zee van tonen die elk mensch die de natuur waardeert, even doet stilstaan om te luisteren.

Uiterlijk heeft dit vogeltje slechts een grauw en sober veerenpakje. Verder voortlopend ontmoette ik meerdere rietvinkjes, het was nog ochtendstond, alles goed hoorbaar en nog geen autogejakker langs de wegen in dit vroege uur, wel gekakker het waarnemen der natuur schier op elk gebied in de nabijheid der publieke wegen zoozeer kan vergallen.

Dicht bij Noordwolde sloeg ik een dwarsweg in naar de Winsummerweg en ook daar ontmoette ik de bovengenoemde zangertjes steeds bij die slooten, welke rietbestand hadden, want dit vogeltje is onafscheidelijk verbonden met riet en biezen. Ik ontmoette dien ochtend 8 zingende rietvinkjes, betrekkelijk onder de rook der groote stad. Wel een bewijs, dat dit vogeltje ten noorden van Groningen, dus naar het kleigedeelte der provincie, veel voorkomt.

Voorts kan ik nog melden, dat ik begin Juni j.l. de bergkwikstaarten (*Motacilla melanope*) weer bij Groningen waarnam, 2 stuks af en toe heen en weer vliegend bij een oud watertje. 't Vorige jaar vond ik hun nestje en het geluk wilde, dat het niet door de jeugd werd gevonden en ook niet door anderen, het zat nog al afzijdig en eenzaam bij een oud bruggetje, ver genoeg van den publieken weg.

Het wil mij voorkomen, dat de bergkwikstaarten zich meer en meer noordwaarts gaan aanpassen aan het vlakke gebied en in feite dus, dat enkele hunner hun oorspronkelijk gebied verlooehenen, al is het dan ook nog maar uiterst zelden, dat men ze ontmoet, die allereerste zijn er toch. Voor den grooten wereldoorlog zag ik de bergkwikstaarten reeds in Oldenburg, ook daar broedden enkele paartjes en eveneens is het daar een rotsvrije bodem net als in Nederland.

Vlak bij Groningen broeden meerdere paartjes gewone bonte kwikstaarten (*Motacilla alba*). De gewone gele kwikstaart (*Budytes flavus*) broedt verder van de stad af, meer in het vlakke weilandgebied, met hier en daar inzinkingen en slooten waarlangs wat ruigte groeit. De matgele bergkwikstaart is over het geheel genomen naar lichaam, een grootere en statiger vogel, dan onze gewone gele kwikstaart.

De houding van den bergkwikstaart bij het gaan op den grond, het zoeken naar voedsel langs de waterkantglooiing is een en al gratie.

Groningen.

J. H. GELDERLOOS.

Uit Brabant. Op 23 Mei j.l. zag ik op een der grote Oosterwijkse vennen een paar Futen met 4 jongen, die al de grootte van een taling hadden. Ik had nog nooit gelezen, dat de Futen in het Oosterwijkse broedden en bericht dit hierom even. De Zwarte Spechten van „Groot Spijk” hadden toen waarschijnlijk al jongen. De ouden vlogen af en aan, maar van de jongen zelf heb ik niets gezien. 't Is te hopen, dat het nest dit jaar beter terecht komt dan in '32.

Hoe gek men hier in 't Zuiden soms nog met roofvogels omspringt, blijkt wel hieruit: Ik zag enige jongens, die bezig waren met het uithalen van een Torenvalkennest. Toen ik vroeg, waarom of ze dat eigenlijk deden kreeg ik tot m'n verbazing te horen, dat de bond van duivenhouders in Oosterhout daarvoor een premie gaf. Voor de 5 jongen ontvingen de jongens 5 × f 0.50. Toen ze me vertelden, dat „klampers” duiven aten, zei ik natuurlijk, dat het wel spervers geweest zouden zijn, die eens wat duiven gekaapt hadden. Hun antwoord was, „dat ik er niks van wist en dat de politie er ook op schoot”. Zo werken dus en duivenhoudersbonden en politie in de dorpen mee aan de vermindering van onze roofvogelstand.

Geertruidenberg, 12 Juni '33.

KEES DOUWES.

Parnassia in de klei. Verleden jaar September vond ik aan de binnenzijde van den zeedijk van den polder de Eendracht op Texel omtrent de bocht een flink aantal mooi bloeiende Parnassia op een oppervlakte van enkele tientallen vierkante meters en overigens was wijd en zijd in het rond geen Parnassia te bekennen. Eerder had ik ze er nooit gezien. Het zag er heelemaal naar uit alsof een wervelwindje in de duinen een hoeveelheid van het lichte zaad had opgescheept en het hier had neergestrooid. Misschien willen sommige onzer lezers die in de vakantie op Texel vertoeven eens gaan kijken of de planten er nog staan en in welken staat de kolonie verkeert.

JAC. P. TH.

Aantal eieren bij Sperwer. In uw Vogelboekje vind ik vermeld voor den Sperwer het aantal eieren van 3—5. Ik kan U melden, dat ik in mijn buurt reeds eenige jaren een Sperwer vond, iederen keer met 7 eieren. Ook thans zit de vogel te broeden op een legsel van 6, nadat het eerste van 7 werd verstoord.

Huizen, 26 Juni '33.

L. DE BRUIJN.